Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2023/2028(INI)

27.6.2023

NÁVRH SPRÁVY

o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii v rokoch 2022 a 2023
(2023/2028(INI))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Katarina Barley

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....11

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o situácii v oblasti základných práv v EÚ v rokoch 2022 a 2023
(2023/2028(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),

– so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie[2] (nariadenie o podmienenosti právnym štátom),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/692 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Občania, rovnosť, práva a hodnoty a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1381/2013 a nariadenie Rady (EÚ) č. 390/2014[3],

– so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2017/1939, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)[5],

– so zreteľom na smernicu (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva[6],

– so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva[7],

– so zreteľom na odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/1534 zo 16. septembra 2021 k zaručeniu ochrany, bezpečnosti a posilneniu postavenia novinárov a iných pracovníkov

---

[1] Okrem iného: Komisia/ Maďarsko (Transparentnosť združení), vec C-78/18, EU:C:2020:476, vec C-241/21: rozsudok súdu (druhá komora) zo 6. októbra 2022. I. L. /Politsei- ja Piirivalveamet, ECLI:EU:C:2022:753.
[2] Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 1.
[3] Ú. v. EÚ L 156, 26.10.2012, s. 1.
[4] Ú. v. EÚ L 283, 26.10.2012, s. 1.
[5] Ú. v. EÚ L 119, 24.5.2016, s. 1.
[6] Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29.
[7] Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 55.

médií v Európskej únii[8],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. decembra 2021 s názvom Inkluzívnejšia Európa s vyššou mierou ochrany: rozšírenie zoznamu trestných činov v EÚ o nenávistné prejavy a trestné činy páchané z nenávisti (COM(2021)0777),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0152),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. júna 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv obetí (2020 – 2025) (COM(2020)0258),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0698),

– so zreteľom na závery Rady z 2. marca 2022 o boji proti rasizmu a antisemitizmu,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. decembra 2020 s názvom Stratégia posilnenia uplatňovania Charty základných práv v EÚ (COM(2020)0711),

– so zreteľom na správu Komisie zo 6. decembra 2022 s názvom Prosperujúci občiansky priestor na presadzovanie základných práv v EÚ – výročná správa o uplatňovaní Charty základných práv EÚ v roku 2022 (COM(2022)0716),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. júla 2022 s názvom Správa o právnom štáte 2022 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2022)0500),

– so zreteľom na odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/681 z 8. decembra 2022 o procesných právach podozrivých a obvinených osôb, na ktoré sa vzťahuje väzba, a o materiálnych podmienkach obmedzenia osobnej slobody[9],

– so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategickým žalobám proti verejnej účasti“) z 27. apríla 2022 (COM(2022)0177) (smernica proti SLAPP),

– so zreteľom na návrh smernice Rady zo 7. decembra 2022 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v oblasti zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o vypustení článku 13 smernice 2000/43/ES a článku 12 smernice 2004/113/ES (COM(2022)0689),

– zo zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania a o vypustení

[8] Ú. v. EÚ L 331, 720.9.2021, s. 8.
[9] Ú. v. EÚ L 86, 24.3.2023, s. 44.

článku 20 smernice 2006/54/ES a článku 11 smernice 2010/41/EÚ (COM(2022)0688),

– so zreteľom na správy Agentúry EÚ pre základné práva (FRA), najmä na jej správy o základných právach za rok 2022,

– so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,

– so zreteľom na nástroje OSN o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na odporúčania a správy zo všeobecného pravidelného preskúmania OSN a na judikatúru zmluvných orgánov OSN a osobitné postupy Rady pre ľudské práva,

– so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu, ktorý bol otvorený na podpis 11. mája 2011 v Istanbule („Istanbulský dohovor“),

– so zreteľom na správu Rady Európy z 23. marca 2023 s názvom „Obhajcovia ľudských práv v priestore Rady Európy v čase krízy“ v nadväznosti na okrúhly stôl zameraný na ľudské práva, ktorý zorganizoval Úrad komisára Rady Európy pre ľudské práva v Dubline 24. – 25. októbra 2022[10],

– so zreteľom na návrh revidovanej dohody o pristúpení Európskej únie k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 17. marca 2023,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. novembra 2021 o posilnení demokracie a slobody a plurality médií v EÚ: nenáležité využívanie žalôb v rámci občianskeho a trestného práva na umlčanie novinárov, MVO a občianskej spoločnosti[11],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2021 o hodnotení preventívnych opatrení na predchádzanie korupcii, neoprávneným výdavkom a zneužívaniu finančných prostriedkov EÚ a vnútroštátnych finančných prostriedkov v prípade pohotovostných fondov a krízových výdavkových oblastí[12],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. februára 2022 s odporúčaniami pre Komisiu o štatúte pre európske cezhraničné združenia a neziskové organizácie[13],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 8. marca 2022 o zmenšujúcom sa priestore pre občiansku spoločnosť v Európe[14],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2022 o právnom štáte a dôsledkoch rozsudku Súdneho dvora[15],

– so zreteľom na svoje rozhodnutie 10. marca 2022 o zriadení vyšetrovacieho výboru na prešetrenie používania programu Pegasus a rovnocenného špionážneho softvéru a o vymedzení predmetu vyšetrovania, ako aj zodpovednosti, počte členov a funkčnom

---

[11] Ú. v. EÚ C 205, 20.5.2022, s. 2.
[12] Ú. v. EÚ C 251, 30.6.2022, s. 48.
[13] Ú. v. EÚ C 342, 6.9.2022, s. 225.
[14] Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 2.
[15] Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 168.

období výboru (2022/2586),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2022 o právnom štáte a potenciálnom schválení poľského národného plánu obnovy[16],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2022 o prierezovej diskriminácii v Európskej únii: sociálno-ekonomická situácia žien afrického, blízkovýchodného, latinskoamerického a ázijského pôvodu[17],

– so zreteľom na uznesenie z 15. septembra 2022 o návrhu rozhodnutia Rady o určení podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska[18],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 5. októbra 2022 o situácii Rómov žijúcich v osadách v EÚ[19],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2022 o podozreniach z korupcie zo strany Kataru a širšej potrebe transparentnosti a zodpovednosti v európskych inštitúciách[20],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. apríla 2023 o boji proti diskriminácii v EÚ – dlho očakávaná horizontálna antidiskriminačná smernica[21],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. mája 2023 o primeranosti ochrany poskytovanej rámcom ochrany osobných údajov medzi EÚ a USA[22],

– so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2021 k prvému výročiu faktického zákazu umelého prerušenia tehotenstva v Poľsku[23],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2022 o rozhodnutí Najvyššieho súdu USA zrušiť práva na umelé prerušenie tehotenstva v Spojených štátoch amerických a potrebe chrániť tieto práva a zdravie žien v EÚ[24],

– so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 3. mája 2022 o prenasledovaní menšín z dôvodu náboženstva alebo viery[25],

– zo zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre ústavné veci,

– so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

[16] Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 108.
[17] Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 184.
[18] Ú. v. EÚ C 125, 5.4.2023, s. 463.
[19] Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 29.
[20] Ú. v. EÚ C 177, 17.5.2023, s. 109.
[21] P9_TA(2023)0111.
[22] P9_TA(2023)0204.
[23] Ú. v. EÚ C 205, 20.5.2022, s. 44.
[24] Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 268.
[25] Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 33.

(A9-0000/2023),

A. keďže EÚ je založená na hodnotách dodržiavania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a ľudských práv, ako sa uvádza v článku 2 ZEÚ a v charte; keďže tieto hodnoty by mali byť spoločné pre členské štáty;

B. keďže sloboda, pluralita a nezávislosť médií a bezpečnosť novinárov sú kľúčovými prvkami práva na slobodu prejavu a práva na informácie a majú zásadný význam z hľadiska demokratického fungovania EÚ a jej členských štátov; keďže v posledných rokoch sú novinári a mediálni aktéri v Európe a vo svete čoraz viac ohrozovaní;

C. keďže korupcia je vážnou hrozbou pre demokraciu a právny štát; keďže v niektorých členských štátoch pretrvávajú vážne obavy v súvislosti s bojom proti korupcii; keďže cieľom nariadenia o podmienenosti právneho štátu je chrániť rozpočet Únie pred porušovaním zásad právneho štátu;

D. keďže nezávislosť súdnictva, ktorá je základnou požiadavkou demokratickej zásady deľby moci a kľúčovou na zabezpečenie dodržiavania základných práv, je v niektorých členských štátoch vážne ohrozená alebo dokonca štrukturálne narušená;

E. keďže v marci 2023 komisár Rady Európy pre ľudské práva zhodnotil situáciu obhajcov ľudských práv v Európe ako alarmujúco zhoršenú;

F. keďže na európskych hraniciach došlo k viacerým prípadom úmrtí migrantov a porušeniam ľudských práv v dôsledku neúčinného riadenia a neprimeraného použitia sily zo strany orgánov;

G. keďže v posledných rokoch došlo k organizovanému odporu voči právam žien a dievčat; keďže výskyt rodovo podmieneného násilia vrátane sexuálneho násilia a znásilnenia je v Európskej únii naďalej vysoký;

H. keďže výskyt diskriminácie na základe rasového alebo etnického pôvodu je stále vysoký, a to v priebehu času aj v rôznych skupinách obyvateľstva v rôznych členských štátoch; keďže antisemitizmus, islamofóbia a rasizmus sú pretrvávajúcimi formami nenávisti a diskriminácie; keďže krajne pravicový extrémizmus predstavuje osobitnú hrozbu pre osoby postihnuté diskrimináciou a pre spoločnosť ako celok;

I. keďže diskriminácia a násilie voči LGBTIQ+ ľuďom v EÚ pretrváva; keďže LGBTIQ+ osoby stále čelia diskriminácii a vylúčeniu vo viacerých členských štátoch;

J. keďže počet prípadov nenávistných prejavov v EÚ za posledných niekoľko rokov neustále narastá[26], najmä v dôsledku rastúceho počtu používateľov sociálnych médií a skutočnosti, že nenávistným prejavom sa darí na internete; keďže nenávistné prejavy môžu viesť k trestným činom z nenávisti;

K. keďže EÚ je založená na podpore sociálnych, kultúrnych a hospodárskych práv;

L. keďže pristúpenie EÚ k Európskemu dohovoru o ľudských právach (EDĽP) je

[26] Stručný prehľad „Boj proti nenávistným prejavom a trestným činom z nenávisti v EÚ“, Európska parlamentná výskumná služba, jún 2022.

povinnosťou podľa článku 6 ods. 2 Zmluvy o EÚ a zostáva vysokou prioritou;

Právny štát a prístup k spravodlivosti

1. dôrazne odsudzuje skutočnosť, že v roku 2022 bol zaznamenaný ďalší celosvetový rekord v počte uväznených novinárov; vyzýva na urýchlenú dohodu o smernici proti SLAPP, ktorá by mala poskytnúť podstatnú a širokú ochranu pred zneužívajúcimi súdnymi konaniami;

2. je hlboko znepokojený rastúcou mierou korupcie v niektorých členských štátoch, najmä v prípadoch, ktoré sa týkajú vysokopostavených úradníkov a politikov; je znepokojený rôznou úrovňou vykonávania protikorupčného rámca EÚ v členských štátoch;

3. zdôrazňuje, že nezávislosť súdnictva a účinný systém bŕzd a protiváh, ktoré sa môžu v jednotlivých členských štátoch líšiť, sú kľúčovými prvkami právneho štátu; odsudzuje všetky pokusy vlád členských štátov o politický vplyv alebo kontrolu nad nezávislým rozhodovaním súdnictva;

4. podporuje využívanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a horizontálnych podmienok umožňujúcich zmrazenie finančných prostriedkov EÚ na boj proti korupcii a zaostávaniu v oblasti právneho štátu v členských štátoch; zdôrazňuje, že finančné prostriedky obmedzené prostredníctvom rôznych opatrení podmienenosti sa musia uvoľniť len vtedy, keď sa skutočne a primerane vyriešia kľúčové problémy týkajúce sa právneho štátu, korupcie a ľudských práv; vyzýva Európsku radu, aby určila, či sa Maďarsko dopustilo závažného a pretrvávajúceho porušovania hodnôt EÚ podľa článku 7 ods. 2 ZEÚ;

Slobody

5. upozorňuje na rastúce ohrozenie slobody združovania, prejavu a zhromažďovania; pripomína, že právo na pokojné zhromažďovanie možno obmedziť len vtedy, ak sa to ustanovuje zákonom a ak to je nevyhnutné a primerané na ochranu všeobecného záujmu uznaného Úniou alebo práv a slobôd iných;

6. zdôrazňuje, že na zabezpečenie slobody prejavu a práva na informácie, ktoré sú základom každej demokracie, musia byť informácie všeobecne prístupné a rôznorodé, a zdôrazňuje, že sa musí zaručiť umelecká sloboda;

7. zdôrazňuje kľúčovú úlohu organizácií občianskej spoločnosti (OOS) pri podpore aktívneho občianstva, základných práv a demokratickej účasti v Európe; žiada, aby Komisia vypracovala stratégiu a spoločné pravidlá vo všetkých členských štátoch na podporu regulačného a politického prostredia bez odrádzajúcich účinkov, hrozieb a útokov;

8. pripomína, že podľa článku 6 charty má každý právo na slobodu a bezpečnosť, to znamená, že každý v Únii by mal byť chránený pred nezákonným a svojvoľným zatknutím;

9. odsudzuje nárast antisemitských, protiislamských a rasistických incidentov v EÚ;

vyjadruje poľutovanie nad tým, že prípady diskriminácie, rasistických a xenofóbnych trestných činov sa často neoznamujú úradom, čo *de facto* vedie k beztrestnosti;

10. poukazuje na to, že v dôsledku datafikácie každodenného života a škandálov s údajmi rastie význam práva na ochranu osobných údajov; opätovne vyjadruje svoje obavy z nerovnomerného uplatňovania všeobecného nariadenia o ochrane údajov;

11. dôrazne odsudzuje rozsiahle porušovanie základných práv a používanie neprimeraného násilia zo strany vnútroštátnych orgánov na hraniciach Únie;

Rovnosť a dôstojnosť

12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrh horizontálnej antidiskriminačnej smernice zostáva v Rade zablokovaný už 14 rokov;

13. pripomína, že rodovo podmienené násilie je veľmi rozšírené vo všetkých členských štátoch Únie; odsudzuje ústup od práv žien v niektorých členských štátoch, najmä odmietanie prístupu k bezpečným a legálnym umelým prerušeniam tehotenstva;

14. pripomína, že zločiny z nenávisti a nenávistné prejavy motivované rasizmom, xenofóbiou, náboženskou neznášanlivosťou alebo zdravotným postihnutím, sexuálnou orientáciou, rodovou identitou, rodovým prejavom a pohlavnými znakmi sú extrémnymi príkladmi diskriminácie;

15. víta iniciatívu Komisie rozšíriť zoznam trestných činov EÚ v článku 83 ods. 1 ZFEÚ o nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti;

16. víta skutočnosť, že Komisia sa po prvýkrát odvolala na izolované porušenie článku 2 ZEÚ, keď postúpila SDEÚ maďarský „zákon o ochrane detí“, ktorým sa maskovali iné ciele;

Spoločenské, hospodárske a environmentálne práva

17. uznáva, že chudoba je ďalšou formou diskriminácie, ktorá vedie k porušovaniu základných práv; vyzýva Komisiu, Radu a členské štáty, aby vypracovali politiky na zníženie chudoby s osobitným dôrazom na deti;

18. víta odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme[27], ktorým sa zabezpečuje aktívne začlenenie ako krok vpred pri vykonávaní zásady 14 Európskeho piliera sociálnych práv;

19. zdôrazňuje, že digitalizácia je prierezový proces, ktorý ovplyvňuje prístup ku všetkým službám, najmä k zdravotnej starostlivosti, a uplatňovanie základných práv;

20. konštatuje, že bývanie nie je komodita, ale nevyhnutnosť, a je predpokladom plnohodnotného zapojenia sa do spoločnosti;

21. víta skutočnosť, že Rada OSN pre ľudské práva 8. októbra 2021 uznala univerzálne

[27] Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1.

právo na prístup k zdravému a udržateľnému životnému prostrediu;

Inštitucionálne záruky základných práv

22. víta pokrok, ktorý sa dosiahol od obnovenia rokovaní o pristúpení EÚ k EDĽP v júni 2020, a predbežnú dohodu o návrhu revidovaných prístupových nástrojov dosiahnutú v marci 2023;

23. podporuje prácu agentúry FRA na analýze údajov s cieľom zdokumentovať diskrimináciu a víta ďalší vývoj v tejto oblasti; víta návrhy Komisie týkajúce sa dvoch smerníc o normách pre orgány pre rovnosť, ktorých cieľom je zabezpečiť lepšie vykonávanie a presadzovanie antidiskriminačných pravidiel EÚ;

24. pripomína význam príslušnej judikatúry SDEÚ, ktorá podporuje dodržiavanie základných práv a ďalej definuje právny štát;

°

° °

25. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a ľudských práv sú základnými hodnotami Európskej únie, ako sa uvádza v článku 2 ZEÚ a v Charte základných práv. Dodržiavanie a aktívne presadzovanie týchto hodnôt je povinnosťou inštitúcií EÚ aj členských štátov. Spravodajkyňa zastáva názor, že v posledných rokoch došlo v celej Európskej únii k znepokojujúcemu poklesu dodržiavania základných práv a že hrozí rozpad konsenzu o spoločných európskych hodnotách.

V rokoch 2022 a 2023 bude EÚ čeliť novým, bezprecedentným výzvam. Stále sa vyrovnávame s nepriaznivými dôsledkami pandémie Covid, ruskej útočnej vojne proti Ukrajine a prílevu miliónov ľudí, ktorí boli nútení opustiť svoje domovy. V správe by sa preto mali primerane zohľadňovať otázky základných práv vyplývajúce z týchto okolností, okrem iného vrátane i) používania zákonov prijatých v skrátenom legislatívnom konaní a ich vplyvu na priestor pre organizácie občianskej spoločnosti; ii) úlohy slobodných médií v záujme fungovanie demokratických systémov; iii) ochrany sociálnych práv; a iv) ochrany základných práv utečencov a migrantov.

Prístup spravodajkyne

Cieľom spravodajkyne je vypracovať komplexnú správu, ktorá by odrážala hlavný vývoj v daných rokoch.

Správa by mala predovšetkým odrážať všeobecné tendencie situácie v oblasti základných práv v Európskej únii v rokoch 2022 a 2023. Správa by sa však mala týkať aj systémových problémov v jednotlivých členských štátoch za predpokladu, že v tejto veci prebieha konanie na európskej úrovni vrátane konaní podľa článku 7 ZEÚ, postupov v prípade porušenia povinnosti a rozsudkov SDEÚ a ESĽP.

Štruktúra

Aby bolo možné obsiahnuť všetky relevantné prvky, návrh správy je štruktúrovaný podľa hlavných skupín základných práv, ktoré vo všeobecnosti vychádzajú z kapitol Charty základných práv. Namiesto toho, aby sa spravodajkyňa zamerala len na niektoré priority alebo konkrétne skupiny, a vzhľadom na maximálny rozsah štyroch strán pre správy z vlastnej iniciatívy sa snaží poskytnúť všeobecný prehľad, do ktorého možno zaradiť všetky otázky týkajúce sa základných práv. Môže byť a bude obohatená vo fáze zmien.

Hlavné kategórie sú:

Právny štát a prístup k spravodlivosti

Táto kapitola sa okrem iného zaoberá úlohou slobodných médií, používaním zákonov prijatých v skrátenom legislatívnom konaní, parlamentnými právami, nezávislosťou súdnictva, účinkami korupcie a postupmi v oblasti právneho štátu na európskej úrovni.

Slobody

Táto kapitola sa okrem iného týka kolektívnych slobôd, ako je právo zhromažďovania a právo

združovania, ako aj individuálnych slobôd, ako je právo na slobodu a bezpečnosť, sloboda myslenia, ochrana osobných údajov, sloboda prejavu a právo na informácie a právo na azyl.

Rovnosť a dôstojnosť

Táto kapitola sa okrem iného týka práva nebyť diskriminovaný na základe pohlavia, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických čŕt, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného názoru, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Zahŕňa aj právo na rešpektovanie telesnej a duševnej integrity osoby, najmä v súvislosti s nenávistnými prejavmi a trestnými činmi z nenávisti.

Spoločenské, hospodárske a environmentálne práva

Táto kapitola sa okrem iného zaoberá chudobou ako diskrimináciou, sociálnymi nerovnosťami, digitálnou chudobou, bývaním, prístupom k vzdelaniu, prístupom k zamestnaniu, právom na kolektívne vyjednávanie a právom na prístup k zdravému a udržateľnému životnému prostrediu.

Inštitucionálne záruky základných práv

Táto kapitola sa okrem iného zaoberá úlohou inštitúcií, ako sú Rada Európy a Európsky súd pre ľudské práva, Európsky súdny dvor, Agentúra EÚ pre základné práva, Európska prokuratúra, ako aj vnútroštátne súdy a vnútroštátne orgány pre rovnosť.